

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๕๗

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๔/๒๕๕๗

วันที่ ๑๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

เรื่อง นายรณรงค์ วงศาโรจน์ วัฒนกุล (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสอง และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๓๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ว่า นายรณรงค์ วงศาโรจน์ วัฒนกุล (ผู้ร้อง) จำเลยในคดีอาญา หมายเลขแดงที่ ๗๘๒/๒๕๕๗ ของศาลอาญากรุงเทพใต้ ในความผิดฐานดูหมิ่นศาล ได้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา โดยศาลฎีกามีคำสั่งว่าผู้ร้องได้ให้การรับสารภาพในชั้นพิจารณาและคดีดังกล่าวนี้มีน้ำหนักโทษต่อจากคดีอื่นจึงไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเพราะเกรงว่าผู้ร้องจะหลบหนี ต่อมาผู้ร้องยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวอีกหลายครั้ง แต่ศาลฎีกายังคงมีคำสั่งเช่นเดิม ผู้ร้องจึงถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ จนถึงปัจจุบัน ผู้ร้องอ้างว่า การที่ศาลฎีกาสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ทำให้ผู้ร้องต้องสูญเสียสิทธิและเสรีภาพ ทั้งที่รัฐธรรมนูญได้รับรองไว้ในกรณีที่เกิดยังไม่ถึงที่สุดจะควบคุมตัวหรือปฏิบัติต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยเสมือนเป็นผู้กระทำผิดมิได้ เนื่องจากต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และเห็นว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ ที่บัญญัติว่า “การสั่งไม่ปล่อยชั่วคราวจะกระทำได้อต่อเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้ (๑) ผู้ต้องหาหรือจำเลยจะหลบหนี...” เป็นบทบัญญัติที่ไม่ชัดเจน และขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสอง และวรรคสาม

- ๒ -

ประกอบมาตรา ๓๐ ซึ่งอาจทำให้ศาลใช้ดุลยพินิจตามบทบัญญัติดังกล่าวผิดพลาดได้ ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลอาญากรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ แต่ศาลอาญากรุงเทพใต้ได้มีคำพิพากษาในคดีของผู้ร้อง และมีคำสั่งว่าแม้ผู้ร้องจะยื่นคำโต้แย้งก็ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงการอ่านคำพิพากษา ซึ่งปัจจุบันคำร้องดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา และหากระยะเวลาล่วงเลยไป การพิจารณาของศาลฎีกาดังกล่าวก็จะไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้ร้องที่ถูกจำคุกอยู่ระหว่างการพิจารณา ส่วนกรณีที่ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราวถึง ๒๒ ครั้ง แต่ศาลไม่อนุญาตนั้น เนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ เป็นบทบัญญัติที่ทำให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้อง ผู้ร้องจึงนำเรื่องดังกล่าวร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แต่ทั้งสององค์กรเห็นว่ากรณีของผู้ร้องไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และไม่ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ผู้ร้องเห็นว่าตนไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า

๑. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสอง และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๓๐ หรือไม่

๒. การที่ศาลฎีกามีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว โดยไม่แจ้งเหตุผลหรือรับฟังคำชี้แจงจากผู้ร้อง เป็นการละเมิดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ (๒) และ (๓) หรือไม่

๓. การที่ศาลชั้นต้นไม่มีคำสั่งตามคำร้องขออนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเป็นการละเมิดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ มาตรา ๔๐ (๓) และมาตรา ๑๕๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่

๔. การที่ศาลฎีกาและศาลชั้นต้นไม่มีคำสั่งใดๆ เกี่ยวกับคำร้องขอให้ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ เป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๒๑๑ หรือไม่

นอกจากนี้ ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องเพิ่มเติมขอให้ศาลรัฐธรรมนูญไต่สวนฉุกเฉินว่าศาลชั้นต้นมีอำนาจสั่งให้ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย หรือไม่ และมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวโดยปล่อยชั่วคราวผู้ร้องในขณะที่รอคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณี ที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำ คำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง กำหนดว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิ โดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญ”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ได้นั้น ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

(๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้อันเนื่องมาจาก บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

(๓) ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

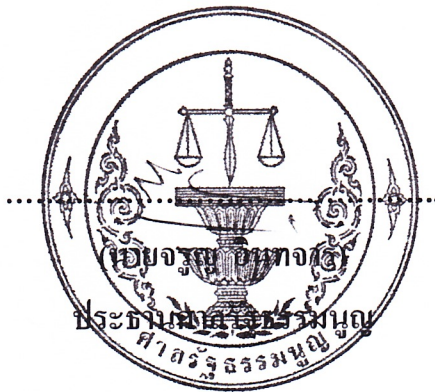
พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ วรรคสอง และวรรคสาม ประกอบมาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น เมื่อผู้ร้องอ้างว่าระหว่างการพิจารณา ของศาลยุติธรรม ผู้ร้องได้ยื่นคำโต้แย้งในประเด็นดังกล่าวต่อศาลยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ และคดีดังกล่าวยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรม จึงถือได้ว่าเป็นกรณีที่ผู้ร้อง

- ๔ -

ยังอาจใช้สิทธิทางศาลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ได้ อีกทั้งการที่ผู้ร้องอ้างว่าได้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาเรื่องของผู้ร้องอันเป็นการใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) แล้วก็ไม่ปรากฏหลักฐานการใช้สิทธิตามช่องทางดังกล่าวแต่อย่างใด ผู้ร้องจึงมิใช่บุคคลที่ไม่สามารถใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ประกอบกับเหตุผลในคำร้องและคำขอท้ายคำร้องของผู้ร้องที่ขอให้ปล่อยชั่วคราวและการส่งคำโต้แย้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยนั้น มีลักษณะเป็นการโต้แย้งการใช้ดุลพินิจของศาลยุติธรรมในการตั้งอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีใช้กรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น คำร้องของผู้ร้องจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้ และเมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

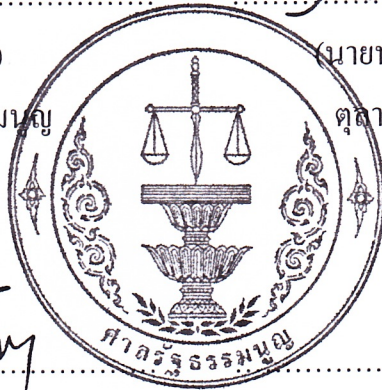
(คำสั่งที่ ๓๔/๒๕๕๗)

(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเฉลิมพล เอกอรู)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายซัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ